
**APPROACHES AND METHODS IN LEARNING A FOREIGN LANGUAGE AT
NURSERY SCHOOL / KINDERGARTEN**

Gabriela Ivova Stoykova

“Neophyte Rilski” Southwest University, Blagoevgrad gabriela.stoikova@swu.bg

Abstract: The article is focused on the main methods and approaches applied in teaching a second (foreign) language at the pre-school age. It presents the modern teaching methods based on the principle of **communicative approach**, which will be studied in further details. Those studying a foreign language develop skills for communication through interaction with the language studied. The objective is to provide a basic notion of popular communicative teaching methods such as:- „**Suggestopedia**“, „**Direct method**“, „**Communicative approach**“, „**Natural approach**“, „**Overall physical response**“, „**Method of immersion**“. **Play** as a major method and approach at the pre-school age, etc. The communicative role play should be used for activating learnt formulas of speech etiquette in various communicative situations, as well as learning habits related to the oral spoken vocabulary. The use of the communicative role playing in foreign language teaching would increase immensely the time spent in active speaking practice by each child in the group. It is not only the speech that would be developed, but imagination, too. Presentation of communicative-methodological conception.

This piece of work studies the peculiarities of the teaching methodology. When working with children a pedagogue should be aware that the level of children’s development is not sufficient for children’s independent solving of many of the problems occurring in the process of their activities (playing, speaking, producing). The child’s independence is formed under the governance of the adult. It is the pedagogue who should know the methods, approaches and means of teaching.

The child’s thinking with its syncretism and mainly visual-tangible nature is largely based on the notions of memory. Therefore the foreign language training is conducted through **visual aids** and guaranteed emotionality of process. Audible-visual perception, visualization through pantomimic movements is an irreversible component of work. The children of that age perceive the foreign language as a whole, as a unified melody of a common sounding. They are able to easily memorize verses and songs but find it difficult to separate the first or last word, to segment in parts the meaning of the whole. Different approaches and methods are to be sought in order to involve the children emotionally, to attract their interest. In the introduction of the new vocabulary, the new unknown words are “given” most often by dolls or by the means of records of child songs. Every word should be perceived in terms of the entirety of the object: size, colour, smell, taste. Words meaning delicious things are memorized easier than others.

Keywords: approaches, learning a second language, methods, game.

**ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОВЛАДЯВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК В ДЕТСКАТА
ГРАДИНА**

Габриела Ивова Стойкова

Югозападен университет „Неофит Рилски“, град Благоевград gabriela.stoikova@swu.bg

Резюме: Статията насочва вниманието ни към основни методи и подходи, намиращи приложение в обучението по втори (чужд) език в предучилищна възраст. Представени са съвременни учебни методи, които са основани на принципа на **комуникативния подход**, който и най-основно ще бъде разгледан. Учениците чуждия език развиват умения за комуникация чрез взаимодействие на изучавания език. Целта е да се даде основна представа за популярни комуникативни учебни методи като :- „**Сугестопедия**“, „**Директен метод**“, „**Комуникативен подход**“, „**Естествен подход**“, „**Цялостна физическа реакция**“, „**Метода на имерсията**“. **Играта** като основен метод и похват в предучилищна възраст и др. Използването на комуникативните ролеви игри трябва да бъде за активизацията на усвоените формули на речевия етикет в разнообразни комуникативни ситуации, както и овладяване на навици за устна разговорна реч. Чрез използването на комуникативните ролеви игри в обучението по чужд език би се увеличило многократно времето за активна речева практика на всяко дете в групата. Ще развива не само речта, но и въображението. Представяне на комуникативно – методическа концепция.

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

Настоящият труд разглежда особеностите на методиката за преподаване . Започвайки работа с деца педагогът трябва да знае , че нивото на развитие на децата още е недостатъчно за самостоятелно решаване от тях на много от задачите , възникващи в процеса на дейността им (игрова , речева , продуктивна . Самостоятелността се формира у детето под ръководството на възрастния .Именно педагогът е този , който трябва да е наясно с методите , подходите и средствата за обучение .

Детското мислене с неговия синкретизъм и преобладаващо нагледно-конкретен характер се опира широко на представите на паметта . Затова чуждоезиковото обучение се извършва с **нагледни средства** и чрез гарантирана емоционалност на процеса . Слухово-зрителна перцепция , онагледаването чрез пантомимни движения е неотменим компонент в работата . Децата в тази възраст възприемат чуждия език цялостно , като единна мелодия с общо звучене . С лекота запаметяват цели стихчета , песни , но се затрудняват да отделят първата или последната дума , да разчленят смисъла на цялото на части . Трябва да се търсят различни подходи и методи , които да ангажират децата емоционално ,за да предизвикат интерес . Въвеждането на новия лексикалният материал , непознатите думи се“ дават“ най-често от кукли или с помощта на записи на детски песни . Необходимо е всяка дума да бъде възприета , с оглед цялостта на предмета : големина , цвят ,мирис ,вкус . Вкусните неща не случайно биват по – лесно запомняни от другите .**Ключови думи:** подходи , овладяване на втори език , методи , игра .

1. УВОД

Изборът на методи и подходи е изключително важна задача в работата на учителя . Чрез добре подготвени учебни материали и съответни методи на работа учителят може да повлияе значително върху хода на усвояването на езика , като вземе под внимание всички фактори , които оказват влияние върху този процес . Съвременните схващания за овладяване на чужд език днес се свързват с формирането на комплексни умения , в чиито състав фигурират навиците , идеята е утвърдена още през 70-те години . Руските специалисти по чуждоезиково обучение подкрепят идеята за овладяване на езика чрез активно въздействие върху обучавания и чрез неговото включване в съзнателна дейност . Техният най-важен принцип е , че овладяването на чужд език е управляем , целенасочен процес за формиране на умения и навици върху широка основа , отговаряща на характеристиките на речта и речевата дейност . Съчетаването на няколко подхода в заниманията би довело до положителен резултат и разнообразие в процеса на овладяване на езика . Затова статията разглежда основни методи и подходи за овладяване на чужд език , чието съчетание помежду им зависи от педагогът отдал се на тази дейност .

2. МЕТОДА НА ИМЕРСИЯТА

В детските градини със засилено изучаване на английски език , основен принцип е практикуването на чуждия език за голям период от време . Иначе казано това е потапяне в интензивна езикова среда – метод на имерсията .

Децата имат възможност да слушат цели изречения и фрази , свързани с единна тема. Не се счита за фатално ако определена дума не се знае , тъй като по такъв начин се развива езиковата догадка , която е необходим механизъм за изучаване на езика . За най-голяма ефективност на метода „потапяне“ се използват римувани стихове под определен музикален ритъм . Прилагат се ефективни механизми за провокиране на значима за децата мотивация , предизвикваща познавателната активност . Основно се разчита на ситуациите , способстващи развитието на комуникативната компетентност и от тази гледна точка се продуцират активно игровите ситуации .(Балабанова ,2010)

3. ЦЯЛОСТНА ФИЗИЧЕСКА РЕАКЦИЯ

Е учебен метод създаден от Джеймс Ашър , при който чуждият език се изучава чрез извършване на физическа (моторна) дейност .Физическите действия се извършват паралелно с умствената дейност , подпомагат запаметяването и научаването . Този метод се основава на хипотезата за периода на мълчание . Както при родния език , детето не може да започне да говори от самото си раждане , има период на мълчание , така и този период в чуждоезиковото обучение се нарича период на мълчание . През този период на мълчание се натрупва езиков материал , който да послужи в момента на проговаряне .

Например фразите , трябва да бъдат подкрепени с движение :

- I draw nearer the door .
- I get to the door .

- I stop at the door .

Ашър дава следното методическо напътствие :- Докато командата е “WALK” ,Следващите команди трябва да бъдат “STOP”! , “TURN”! , “WALK”!

Продукцията на устна реч се отлага до момента , когато учащият сам реши , че е готов за нея . Така говорните умения се развиват в съответствие с индивидуалните способности и склонности на учащите .(Шопов ,2002)

4. СУГЕСТОПЕДИЯ

Баща на сугестопедията е Георги Лозанов . Комуникативен метод на скритите в нас резерви , основан на принципите на сугестологията . Способността да се учи многократно по-бързо и по трайно , отколкото обикновено се смята за възможно .

Сугестопедията не може да съществува без **психотерапия** .

Седемте принципа на сугестопедията (наречени закони на сугестопедията) са:

- **Любов** (учителят обича учениците)
- **Свобода** (учителят и учениците са свободни когато са заедно)
- **Убеденост** (Учителят вярва , че учебният процес е необикновен)
- **Голям обем на учебното съдържание** (учещите усвояват много материал)
- **Отношение**
- **Златно сечение** (мярката за хармонията във всичко)
- **Естетика на красотата**

Лозанов твърди , че „материалът за изучаване трябва да бъде не само подходящо структуриран , но и много по-голям , отколкото при всяка друга методика .Това става възможно , защото възприеманата парасъзнавано материя е многократно много по-голяма по обем от съзнавано .

Психотерапевтичното измерване на метода включва :

- Обществената сугестивна норма
- Типовете човешка комуникация от гледна точка на свободата и развитието на личността
- Системата смях не като отмора , а като интегриран елемент

Учебни процедури

Не става въпрос за традиционни 45-минутни уроци – имаме обучение в 4 етапа :

- 1.увод
- 2.концертни сеанси
- 3.разработки
- 4.представяне

Накратко въведението може да се опише така : преподавателят се появява с националност и с име на съответния език , с друга професия , родно място и т.н . Учащите се включват в общата „игра“ . Избират си име на езика , който ще изучават , нова професия , националност и т.н. След интродукцията и паузата от 30 минути следва винаги концертен сеанс – първо активният и веднага след него пасивният . Двата сеанса никога не се разделят ... Музикалните произведения за така наречения активен сеанс са емоционални , с богата мелодия и хармония . Курсистите получават превода и им се обяснява , че докато преподавателят чете , те ще следят текста и превода , като слушат музиката . Те не се опитват да запамятват Преподавателят нюансира гласа си при четенето според музикалната фраза . Чете бавно и ритмично . По време на активния сеанс от време на време курсистите стават прави и четат материала заедно с преподавателя . В пауза между активния и пасивния сеанс преподавателят поставя на стената природна картина Когато започне да звучи музиката , преподавателят просто сяда спокойно ... Тук музикалните произведения са характерни със строгост в съдържанието и формата и с интелектуална вглъбеност ... Разработката на преподадения материал всъщност е започнала още от първата среща на преподавателя с учениците . Още от първите думи на преподавателя , започва диалог Първата разработка: текстът се разделя на няколко части . Първият диалог се чете предимно хорово ... Учащите четат на чуждият език и поглеждат превода .. В по-напреднала фаза на курса преподавателят определя кои места има нужда да се превеждат и кои не , докато се стигне в последните сеанси до превод само на някои думи и изрази . По време на превода(без текста на родния език) се разиграват чрез игри и песни някои моменти от частите ,която са важни от лексико-семантична страна . Втора разработка : продължава работата от предния ден до пълно изчерпване и на граматическите единици , включени към урока . Извън контрола на преподавателя

самостоятелни разговори по двойки , тройки , с помощта на учебник или без него не се правят .(Шопов , 2013)

Този учебен метод бива вмъкван в ранното чуждоезиково обучение и децата с лекота изучават новият език , често използван е в частните детски градини , масово в София .

5. КОМУНИКАТИВНО ДЕЙНОСТЕН ПОДХОД

Е приложен удивително леко , благодарение на типичната за малкото дете внушаемост , сугестивност , в условията на игровата ситуация , прави възможно „пресичането“ на пътищата за овладяване на родния и чуждия език . Това дава основание да твърдим , че **единствено в предучилищна възраст , естествената игрова мотивация доближава процеса на овладяване на чуждия език до този , по който се усвоява родният** . Усилията на методите в тази връзка са насочени към изкуствено създаване на езикова среда , подобна на тази , която обкръжава детето при овладяването на родната реч .

Комуникативната методическа концепция се свежда до следните основни положения :

1. От преподаването се изключва родният език , тъй като възприятието на чуждия език от малките трябва да бъде иманентно-автентично , т.е . непосредствено без обръщение към превода като средство за семантизация .
2. Значението на езиковите явления се разкриват за детето с помощта на нагледни средства , паралингвистични средства , чрез контекста или тълкуване .
3. Новият лексико-граматичен материал се въвежда в устна форма и се закрепва по пътя на повторение с използване на аналогия .
4. Перманентното прилагане на игри , имитиращи ситуацията на общуване , а също и коментирането на действията , изпълнявани от комуникантите , способства образуването на речеви автоматизми у малките и овладяването на езика в пределите на определения набор от теми и ситуации на общуване .(Балабанова,2010)

Преди този подход да бъде прилаган в чуждоезиковото обучение трябва да се знае , че обучението се осъществява в обстановка на реални ситуации , които пораждат езикова комуникация . Така учещият е естествено мотивиран да общува на изучавания език . Мнозина методици отбелязват , че обучението трябва да включва употребата , или функцията , на езика в съответния лингвистичен и социален контекст .

Чуждоезиковата учебна комуникация е изкуствено организирана комуникативна система . В детската градина тя се осъществява чрез :

КОМУНИКАТИВНО РОЛЕВАТА ИГРА – чрез използването и като форма , средство , метод или похват на обучение в рамките на методиката , разчитаща на активизацията на личността и колектива , в обучаващата се детска група се създава **комуникативно-речева ситуация** . Която в една или друга степен реализира такива важни за детето от предучилищна възраст социално-психологически потребности .

Вариането на речевите ситуации в различните комуникативни игри , като в една и съща игра детето изпълнява различна роля съдейства за по-гъвкавото използване от него на овладените езикови средства съобразно с мотивите и целите на речевата дейност . Създаване на изкуствени речеви ситуации от учителя - естествените комуникативни ситуации са много полезни за усвояване на практическите комуникативно-речеви умения , но от друга страна те са безполезни и формални , ако за общуването в тях децата не са били предварително подготвени в изкуствени речеви ситуации .

Нашата цел е да се създават такива ситуации , които са близки до естествените житейски комуникативни ситуации и допринасят за естествения характер на обучението и за възникване на естествената **мотивация за изпълнение на комуникативна и речева дейност**.

Играта позволява да се усвои или затвърди един и същ материал без монотонност и скука . Тя създава условия за мотивирано използване на езика . Подготовката и провеждането на играта е сериозна методическа задача , чието решение изисква високо майсторство и целенасочено формиране на професионални умения и навици .

Ролевата игра позволява на детето да изпревари своя бъдещ личен опит , като изиграе по време на обучението ролята на хора с различни професии , интереси , наклонности . Ролевата игра стимулира интереса към участие в общуване на чужд език и в този смисъл изпълнява мотивационно-подбуждателни функции .(Петрова , 1988)

Усвояването и усъвършенстването на ролевото поведение означава да се обхванат операционният и комуникативният обем на ролята .Първият обхваща набора от възможни и необходими действия , за да бъде

Thirteenth International Scientific Conference
THE TEACHER OF THE FUTURE
25-28.5.2017, Budva, Montenegro

квалифициран даден персонаж като лекар , строител , магазинер и т . н . Отначало се пресъздават откъслечни и повтарящи се /без логическа връзка/ действия най-характерни или впечатляващи . Постепенно те стават свързани , която логика става все по-адекватна на реалната . След отработването на този обем той започва да се автоматизира , да се свива , да става не изпълнителен а обозначен . (Димитров ,1989) Задача на учителя е да разпреди внимателно всяка една роля , така че детето в роля да не се почувства сякаш не на място , то трябва да заобича своята роля , за да има стимул да я пресъздаде по най-добрия начин .

Особености на методиката на преподаване :

- всяко занимание се „конструира“ като спектакъл : малките разиграват своите роли , а в процеса на обучение разменят ролите си , за да може всеки да отработи изучавания материал .
- постоянна смяна на дейността на занятията (игри , постановки на приказки и песни , рисуване , работа с компютър гледане на видеоматериал и т.н.) .
- използване на емоционално-дейностния метод (обучението протича не като статичен процес , а като цялостно развитие на визуалното , акустическото и физическото възприятие на детето) (Балабанова,2010)

ЛИТЕРАТУРА

- [1]Балабанова ,М.Методика на обучението по чужд език . Благоевград,2010 .
- [2]Димитров , Д . Типови игрови Технологии за детската градина и началното училище , Благоевград , 1988 .
- [3] Петрова , А . Играта като средство за повишаване ефективността на учебния процес при обучението по руски език . В: кн.Проблеми на овладяването на чужд език . София , 1988 .
- [4]Шопов , Т .Чуждоезиковата методика .София ,2002 .
- [5] Шопов , Т .Педагогика на езика . София ,2013 .